

Stångby Plantskolas hantering av lövplattmasken *Obama nungara*

2026-03-24

Bakgrund

Under hösten 2024 upptäcktes en ny invasiv främmande art i en plantering i centrala Malmö, lövplattmasken *Obama nungara*. Den har oavsiktligt introducerats i Europa och USA via handel med växter, och utgör ett hot mot våra inhemska dagmaskar.

Den 20 juni 2025 fattade EU-kommissionen beslut om att lövplattmasken *Obama nungara* ska läggas till i EU:s förteckning över invasiva främmande arter. Detta innebär att lövplattmasken är förbjuden att importera, sälja, överlåta eller sprida i naturen inom EU

Foto: Juan Miguel Pascual / Wikimedia Commons, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Obama_nungara.jpg

Våra rutiner

För att förhindra spridning av lövplattmasken har vi utvecklat en noggrant utarbetad intern rutin.

- Vi har en nära dialog med våra leverantörer och kräver okulära kontroller före leverans. I de fall där förekomsten av lövplattmask varit för omfattande har vi valt att avbryta eller minska samarbetet med berörd leverantör.

Vid mottagande av importerat växtmaterial:

- I första hand, och i mån av kapacitet, genomför vi frys- eller värmebehandling av växtmaterialet, eftersom detta är en mer effektiv och säker metod än okulär kontroll. Frysbehandling genomförs på växter i vila (icke-vegeterade). Värmebehandling genomförs på vegeterat växtmaterial genom placering i en uppvärmd container. Se beskrivning av hanteringen längre ned.
- Om stora mängder material inkommer samtidigt och utrymmet i frysen eller containern inte är tillräckligt, genomförs i andra hand okulära kontroller på 25–30% i enlighet med Länsstyrelsens riktlinjer. Vid fynd av lövplattmask vid okulär kontroll frys- eller värmebehandlas berört växtmaterial.
- Vi dokumenterar alla genomförda behandlingar och kontroller efter datum, kontrollant och leverantör. Dokumentationen skannas in och sparas internt.

Frysbehandling av icke-vegeterat växtmaterial

Icke-vegeterat växtmaterial placeras i frysförvaring under vintern och en bit in på våren. När hela jordklumpen nått en temperatur på -2° till -3° bibehålls temperaturen i minst ett dygn. Detta säkerställer att eventuella lövplattmaskar elimineras. Behandlingen påverkar inte växternas vitalitet negativt.

Värmebehandling av vegeterat växtmaterial

Värmebehandling av vegeterat växtmaterial genomförs under vår, sommar och höst. Växterna placeras i en uppvärmd container med en maxtemperatur på 45° . När hela jordklumpen uppnått 40° bibehålls temperaturen under 15 minuter. Detta säkerställer att eventuella lövplattmaskar och ägg elimineras.

Majoriteten av växtmaterialet påverkas inte negativt av behandlingen. De få skador som observerats har varit lindriga och förekommer främst på vintergrönt/städsegrönt växtmaterial.

Följder

Till följd av investeringar och ökade resurser för att implementera våra rutiner samt hantera kostnader relaterade till lövplattmasken har vi infört en hanteringsavgift på 3% på alla order.

Vi genomför frys- och värmebehandling samt okulära kontroller på allt importerat växtmaterial. I dagsläget kan vi dock inte ge några garantier för att lövplattmaskar inte förekommer i våra leveranser.

Det är viktigt att vi i alla led är uppmärksamma och försöker förhindra spridningen av lövplattmasken. Råd och tips på hur man bäst kontrollerar sina växter vid leverans finns på Länsstyrelsens hemsida.

Mer läsning

Du kan läsa mer om lövplattmasken på vår hemsida, där finner du också ett inspelat webinarium samt frågor och svar.

[Obama nungara - Stångby Plantskola](#)

På Länsstyrelsens och Naturvårdsverkets hemsida hittar du mer viktigt information om lövplattmasken, nedan hittar du två länkar som kan vara till din hjälp.

[Lövplattmask Obama nungara | Länsstyrelsen Skåne](#)

[Lövplattmask Obama nungara - Naturvårdsverket](#)

Besök gärna deras hemsidor regelbundet för att hålla dig uppdaterad om masken.